

Nuo Žemynos dovanų iki laiško ateities sau - lietuvybė gyva Osnabriuke

Lituanistinėje mokykloje „Lietuvybės židiny Osnabriuke“, Vokietijoje, 2026-ųjų metų rudenį atnešė ne tik naujų mokslo metų pradžios šventę, bet ir prasmingus susitikimus, lietuviškų tradicijų pažinimą, kūrybą ir atradimus, suartinančius skirtingų kartų ir Lietuvos regionų žmones.

Samanta Matuškaitė, lituanistinės mokyklos „Lietuvybės židiny Osnabriuke“ mokytoja

Rolando Marcinonio nuotr.

Atrodo, dar visai neseniai, vos prieš metus, rudenį, lituanistinė mokykla „Lietuvybės židiny Osnabriuke“, Vokietijoje, šventė savo inauguraciją ir bendruomenę subūrė į karališkąją puotą. O šiemet mokykla, rugpjūtį pradėjusi 2026-2027 m. mokslo metus, neliko abejinga rudens sezonui ir pakvietė lietuvių šeimas susitikti, bendrauti, drauge puoselėti tai, kas mus sieja su Lietuva – kalbą, kultūrą, tradicijas ir bendrystę.

Rugsėjo 19-ąją surengta naujų mokslo metų šventė subūrė ne tik praėjusių metų mokinius ir jų tėvelius, bet ir naujas šeimas, kurios nuo šiol taps mokyklos bendruomenės dalimi. Šventė prasidėjo simboliniu žingsniu: ižengimu pro vartus, papuoštus įvairiais augalais, žolynais ir pakabintais varpeliais. Neseniai pasibaigusi vasara dar gyveno prisiminimuose, todėl šventės aplinkoje netrūko gėlių, javų varpų, obuolių ir simbolių dovanų, primenančių lietuviškas Žolinių

tradīcijas.

Po mokyklos vadovės sveikinimo šeimos buvo pakviestos prisistatyti, papasakoti, iš kokio Lietuvos krašto yra kilusios, ir savo gimtąsias vietas pažymėti žemėlapyje. Ši paprasta, bet prasminga užduotis sukėlė daug šypsenų, nostalgijos ir smagių prisiminimų. Paaiškėjo, kad mokyklos bendruomenės šeimų istorijos driekiasi per visus penkis Lietuvos etnografinius regionus. Žemėlapis vis pildėsi, o drauge augo džiaugsmas, kad, gyvendami toli nuo tėvynės, žmonės atsineša į bendruomenę skirtingas, bet viena kitą papildančias savo šaknis.

Neliko nuošalyje ir vaikai. Jų vasaros atostogos dažnai prabėga lankantis Lietuvoje, todėl mokiniai kitame pažintiniame žemėlapyje žymėjo atostogų metu lankomas Lietuvos vietas ir dalijosi vasaros kelionių įspūdžiais: vieni buvo Pajūryje, kiti sostinėje, treči Šiauliuose ir kt. Taip Lietuvos žemėlapiai tapo ne tik geografijos pažinimo priemone, bet ir gyvu šeimų istorijų, prisiminimų bei ryšio su gimtine liudijimu.

Žemės dovanos ir bendrystės simboliai

Prisiminę Lietuvos vietas, atsigrėžėme ir į pačią Žemę, kuri mūsų protėviams buvo kur kas daugiau nei vieta gyventi. Ji maitino, augino derlių ir dovanojo augalus, todėl lietuviai nuo seno dėkojo gamtai už jos dosnumą, o vasarai baigiantis šventė Žolines.

Gėlės ir žolynai, puošę šventės erdvę, tapo puikia proga vaikams iš arčiau pažinti gamtą ir jos dovanas. Mokiniai ėmėsi gaminti herbariumus: kruopščiai dėliojo surinktus augalus, kūrė savo rinkinius ir mokėsi juos išsaugoti. Ši veikla atskleidė vaikų kūrybiškumą, skatino atidumą aplinkai ir priminė pagarbą gamtai, kuri buvo

itin svarbi mūsų protėviams.

Atlikę šiuos darbus, visi simboliškai pasidalijo duona ir suvalgė po tris kąsnelius. Tai tapo gražiu bendrystės ir pagarbos tradicijoms ženklu. Vėliau šventės dalyviai papuošė ir vienišą medelį. Ant iš anksto paruoštų popierinių gėlyčių buvo užrašyti vaikų vardai ir tėvų palinkėjimai. Gėlytės, sukabintos ant dar žaliuojančio medelio, simboliškai pavertė jį naujų pažinčių, draugysčių ir palinkėjimų medžiu.

Taip medelis pražydo ne tik popierinėmis gėlėmis, bet ir bendruomenės šiluma. Juk mokykloje nauji mokslo metai reiškia ne vien pamokų pradžią – tai nauji draugai, nauji atradimai ir dar tvirtesni ryšiai tarp mokytojų, mokinių ir jų šeimų. Rugsėjo šventę vainikavo varpelio skambesys, simboliškai paskelbęs naujos mokslo ir žinių kelionės pradžią. Tačiau mokslo metams išibėgėjus lituanistinės mokyklos „Lietuvybės židinys Osnabriuke“ laukė dar daugiau atradimų.

Nuo pašto karietų iki laiško ateities sau

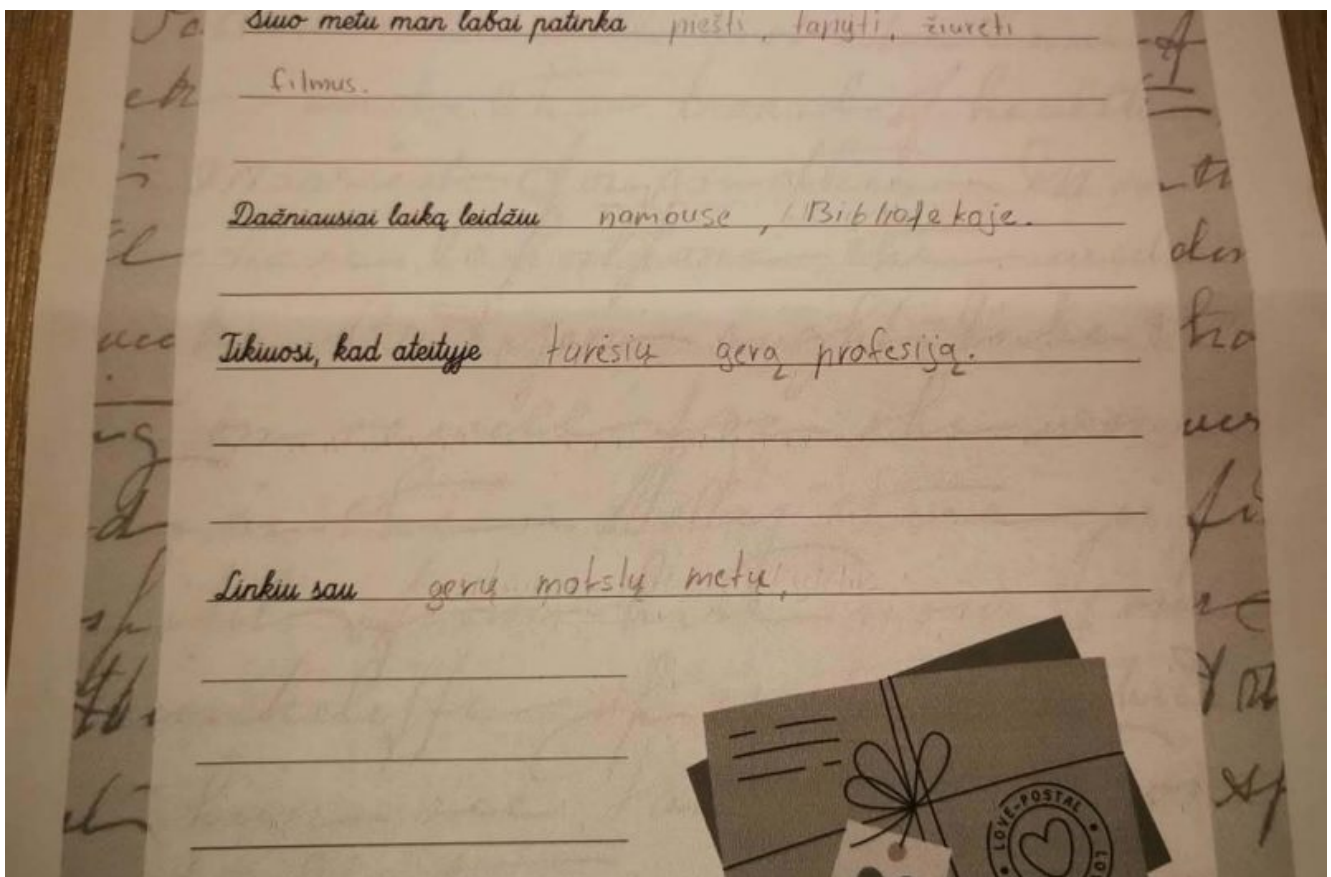
Spalio 11-ąją įprasta atvirų durų diena lituanistinėje mokykloje netikėtai virto organizuota, kupina žinių, kūrybos ir nekasdienių atradimų diena. Šįkart jos tema buvo skirta Pasaulinei pašto dienai, minimai spalio 9-ąją.

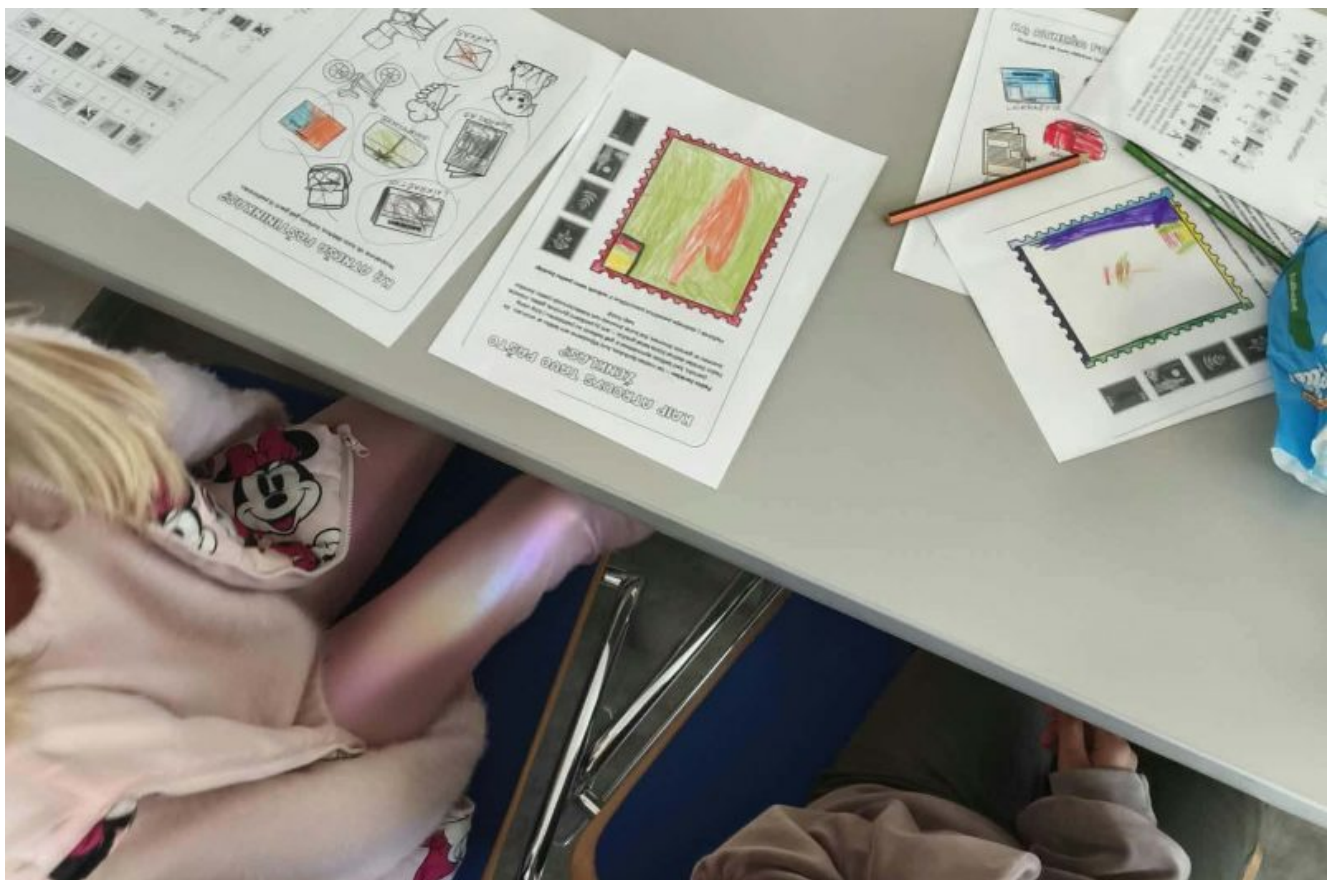
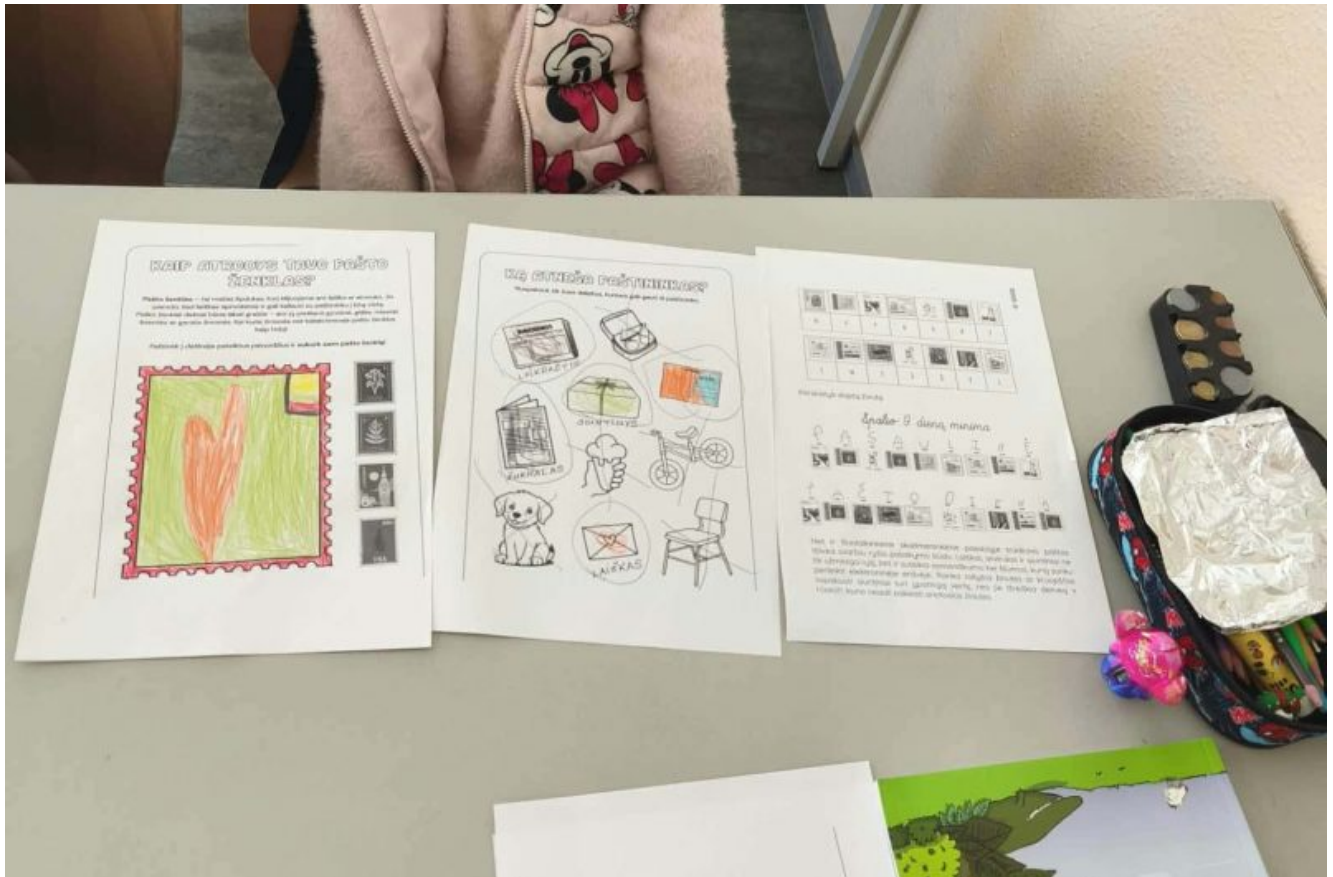
Pašto istorija per palyginti trumpą laiką nuėjo išpūdingą kelią – nuo laiškų, gabenamų pašto kariatomis, iki elektroninio pašto, leidžiančio žinutę išsiųsti akimirksniu. Mokiniai susipažino su Lietuvos pašto istorija, aiškinosi, kaip keliauja laiškas, kokie yra svarbiausi jo siuntimo elementai, ir sužinojo įvairių įdomybių. Viena iš jų ypač nustebino – tai pasakojimas apie atvirlaiškį, Lietuvos gavėją pasiekusį beveik po 46 metų.

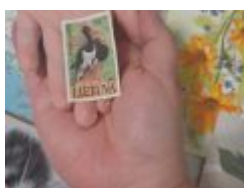
Vaikų laukė įvairios užduotys: reikėjo iššifruoti, kokia diena minima, sudaryti minčių žemėlapi, piešti ir kurti savo pašto ženklus, padiskutuoti apie paštininko darbą, parašyti laišką ateities sau. Per vieną susitikimą mokiniai ne tik įgijo naujų žinių, bet ir praplėtė lietuvišką žodyną pašto tema, mokėsi reikšti mintis, kūrybiškai pažvelgti į kasdienius dalykus.

Užduotims įpusėjus, jų laukė dar viena ypatinga pažintis – su filatelija. Mokinės Emilijos šeima iš anksto buvo mokytojai įteikusi savo atvirukų kolekciją. Jų

šeimoje atvirukų ir atvirlaiškių siuntimas artimiesiems bei draugams yra daugiau nei 16 metų puoselėjama tradicija.

Kolekcijos gausa ir įvairovė stebino: čia buvo rankomis gamintų, karoliukais puoštų, karpytų, parduotuvėse įsigytų ir iš nuotraukų sukurtų atvirukų. Emilijos

mama pasakojo, kad atvirukus šeima pildo ranka, nes taip, jos manymu, geriausiai perduodama siuntėjo šiluma, rūpestis ir nuoširdus sveikinimas gavėjui.

Kolekcijoje slėpėsi ir dar viena retenybė: seni, puikiai išsilaikę kišeniniai kalendoriukai, kuriuos anuomet buvo galima įsigyti paštuose. Mažieji pastebėjo, kad šiandien jų šeimose kalendorius dažniausiai pakeitė telefonai, todėl tokie popieriniai kalendoriukai jiems buvo beveik nepažįstamas praeities pasaulis.

Tačiau didžiausia staigmena buvo palikta pabaigai. Vaikams parodytas 1991 metų lietuviškas pašto ženklas su juoduoju gandru. Mokiniais buvo papasakota, koks tai paukštis ir kodėl jis buvo pavaizduotas ant tuo metu išleisto Lietuvos pašto ženklo. Ši nedidelė kolekcijos detalė tapo dar viena proga susieti istoriją, gamtą ir Lietuvos simbolius.

Tokios akimirkos dar kartą priminė, kokią didelę reikšmę turi tėvų įsitraukimas į mokyklos gyvenimą. Dalydamiesi savo šeimos tradicijomis, patirtimi ir sukauptomis kolekcijomis, tėvai praturtina vaikų mokymąsi ir padeda lietuvišką kultūrą pažinti ne vien iš vadovėlių, bet ir per gyvus pasakojimus bei tikrus daiktus.

Laiškai, kurie suartina kartas

Susipažinę su pašto istorija, įveikę užduotis ir apžiūrėję kolekciją, mokiniai patys panoro tapti laiškų siuntėjais. Vaikai nusprendė ranka rašytą lietuvišką laišką išsiųsti savo seneliams į Lietuvą. Taip pamokos žinios virto tikru, širdžiai artimu sumanymu.

Prieš imantis šios idėjos visi prisiminėme, kad pašte laiškai pažymimi antspaudu arba registruojami. Todėl kūrybinėse dirbtuvėse prasidėjo savų antspaudų gamyba. Mokiniai iš bulvių kūrė individualius antspaudus, eksperimentavo su formomis ir ruošėsi papuošti savo laiškus. Tėveliams teko svarbi užduotis: surasti ir užrašyti tikslūs senelių namų adresus, kad vaikų sukurti sveikinimai iš tiesų pasiektų savo gavėjus.

Po tokios informatyvios ir kūrybingos dienos dar laukė smagi veikla lauke. Kad Pasaulinė pašto diena įsimintų ilgam, mokiniai išskleidė ir į dangų paleido šiai progai skirtą aitvarą, ant kurio puikavosi laiškas ir mokinių vardai. Vėjyje kylantis aitvaras tapo gražiu simboliu – tarsį vaikų mintys ir geri linkėjimai, keliaujantys pas mylimus žmones.

Lietuvybė - kasdien kuriamas ryšys

Rugsėjo ir spalio susitikimai Osnabriuko lietuviams buvo labai skirtingi savo temomis, tačiau juos jungia viena svarbi mintis: lietuviškos tradicijos gyvos tol, kol jas pažįstame, puoselėjame ir perduodame vaikams.

Vieną dieną mokiniai tyrinėjo savo šeimų šaknis Lietuvos žemėlapyje, pažino Žolinių papročius, kūrė herbariumus. Kitą – keliavo Lietuvos pašto istorijos takais, tyrinėjo atvirukus, kūrė pašto ženklus ir ruošė laiškus seneliams. Abiem atvejais

mokymasis vyko per patirtį, bendravimą, kūrybą ir nuoširdų dalijimąsi. Gyvendami svetur, lietuvių vaikai kasdien susiduria su skirtingomis kalbomis ir kultūromis. Todėl lituanistinė mokykla „Lietuvybės židinys Osnabriuke“ tampa ypatinga vieta vietos lietuviams, kurioje galima ne tik mokytis lietuvių kalbos, bet ir atrasti savo kilmę, pažinti Lietuvos regionus, išgirsti šeimų istorijas ir suprasti, kodėl verta saugoti tradicijas.

Čia kiekvienas turi savo vietą: mokytojai kuria pažinimo erdvę, tėvai atsineša šeimų patirtį, o vaikai smalsiai atranda ir savaip pratęsia tai, ką paveldėjo iš ankstesnių kartų.

Ruduo Osnabriuke nusidažo ne tik spalvotais lapais. Jis pražysta papildytais žemėlapiais, herbariumais, popierinėmis gėlėmis, rankų darbo pašto ženklais ir laiškais, kurie netrukus pasieks senelių namus. O mokyklos varpelis ir toliau kviečia didelius bei mažus susitikti, kalbėtis lietuviškai, pažinti Lietuvą ir stiprinti bendrystę.

Nes lietuvybė – tai ne vien žodžiai, užrašyti vadovėliuose. Tai gyvas ryšys su savo kraštu, šeima, gamta, istorija ir vieni kitais. Ryšys, kurį galima išsaugoti net gyvenant toli nuo Lietuvos, jeigu tik yra norinčių jį puoselėti.

Iki kitų susitikimų „Lietuvybės židinyje“ Osnabriuko mieste – ten, kur Lietuva gyva žmonių širdyse.